

LAUDÁCIÓ

Juhász-Laczik Albin és a Pannonhalmi Gyermekvédelmi Program méltatása
a JUSTITIA REGNORUM FUNDAMENTUM Díj
átadása alkalmából

Juhász-Laczik Albin bencés szerzetes, a Pannonhalmi Bencés Gimnázium igazgatója Pannonhalmán érettségizett 1994-ben, majd Svájcban és az Egyesült Államokban tanult teológiát. 26 évesen tette le az örökfogadalmat. Az ELTE Bölcsészettudományi Karán diplomázott történelem és angol szakon, majd jogi doktorátust szerzett a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. 2007 óta tanít a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban, volt osztályfőnök és kollégiumi nevelőtanár, továbbá 2011 és 2018 között a gimnázium igazgatóhelyettese. A Pannonhalmi Szemle szerkesztője, valamint a Pannonhal-MA magazin főszerkesztője – ez utóbbi fontos szerepet játszik az iskola öregdiák-hálózatának ápolásában. A szerzetesközösség gregorián kórusának vezetője, valamint gregorián zeneelméletet és gyakorlatot tanít a pannonhalmi teológiai képzésben.

A Pannonhalmi Bencés Főapátság falai között áll az ország egyik legjobb gimnáziuma. Több mint ezer éve folyik oktatás a mai Pannonhalmán, ha nem is olyan formában, mint a mai iskola, melyet a két világháború között alapítottak. Albin atya tehát egy 1000 éves múltra visszatekintő monostor gimnáziumát igazgatja. A gimnázium működését a hagyomány és a megújulás egysége jellemzi. A gimnáziumban délelőtt oktatás folyik, de ezen túlmenően életmódra, életfelfogásra, a hozzájuk közel álló értékrendre, azaz valójában a közösség szeretetére is nevelik a bencések a rájuk bízott fiatalokat. Náluk több pillére van a nevelésnek, és ebből csupán az egyik a magas szintű oktatás. A gimnázium éppen azért tud ilyen magas színvonalon működni, mert a bencések az emberi egészszre koncentrálnak.

A társadalom szociális érzékenységének, a demokrácia fejlettségének fokmérője, hogy hogyan bánik a gyermekekkel. A gyermekjogok védelmének területén nagy előrelépésnek számított, amikor éppen 30 évvel ezelőtt sor került az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének ratifikálására. Az Egyezményben részes államok az elidegeníthetetlen emberi jogok mellett fő irányként a speciális gyermeki jogok védelmét jelölik meg. A gyermekeknek – tekintettel arra, hogy szellemi és fizikai érettségük hiányos – különös védelemre és gondoskodásra van szükségük.

Napjaink információs forradalma azonban nemhogy csökkentené, hanem inkább növeli a fiatalkorúakra leselkedő veszélyeket. Mindennek tudatában hívott életre – nem sokkal 2013. márciusi hivatalba lépését követően – Ferenc pápa bizottságot a kiskorúak védelme érdekében, és ezért viseli különösen a szívéen a gyermekek védelmének kérdését. A Szentatya azért hozta létre ezt a tanácsadó testületet, mert az Egyháznak biztonságos otthonná kell válnia a gyermekek, a serdülők és a sérülékeny felnőttek számára. Hogy Ferenc pápa szavait idézzük: „... az egyház ma különösen súlyos kötelességének érzi, hogy egyre mélyebb és távolba tekintő módon kötelezze el magát a kiskorúak és méltóságuk védelme mellett...” (Részlet Ferenc pápa „A kiskorúak védelme az egyházban” című vatikáni konferencián 2019 februárjában elhangzott beszédéből.)

A Pannonhalmi Gyermekvédelmi Program, amelynek Albin atya a fő motorja, kiemelkedő fontosságú projekt. Albin atya szerint a gyerekvédelem nem feladat, hanem működési kultúra. A Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban kialakított, rendszerszintű gyermekvédelmi modell bátorítást és ösztönzést jelenthet a többi intézmény számára is. E program keretében a felmerülő panaszok meghallgatására, a bántalmazások és visszaélések első kivizsgálására létrehoztak egy háromfős védelmi csoportot, amely mindenkit

meghallgat; s mint kiderült, a pusztá meghallgatás már a problémák jó részét megoldja. Emellett fontos a prevenció és az érzékenyítés. A prevenció egyik alapköve, hogy a gyerekek jól ismerjék a három „mantrát”: Figyelj a rossz érzésekre! Merj kilépni a kényelmetlen helyzetből! Ne őrizz rossz titkot, addig menj, amíg valaki meg nem hallgat!

A pannonhalmi bencések az iskolai bántalmazások felismerésétől bejárták az egész közösség és intézmény működését átformáló, olykor fájdalmas és mégis felemelő utat. A gyermekek biztonságát szem előtt tartó működésmód kialakítása egy intézmény vagy közösség működésének sok szeletét érinti; alapvető és nagyon személyes kérdésekkel is szembesít. Ez a szembenézés nemcsak a saját közösségük és iskolájuk működésére nézve hozott tanulságokat, hanem arra indította a bencéseket és az iskola vezetőit, hogy tágabb összefüggéseiben is szemléljék a gyermekvédelem ügyét – azaz, hogy mit jelent ma a gyermekek védelme az egyházban és az állami intézményekben.

Következő lépésként tehát a Pannonhalmi Bencés Gimnázium a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvánnyal együttműködve kidolgozta az iskolai együttműködések tapasztalataira épülő Biztonságos Iskolák – gyermekvédelmi irányelvet és Útmutatót, amelyet ingyenesen elérhetővé tesznek majd a hazai oktatási szervezetek számára. A gyermekvédelmi irányelvek lényege, hogy a gyermekekkel kapcsolatba kerülő szervezetek – iskolák, sportszakkörök, gyermekvédelmi intézmények – képesek legyenek olyan biztonságos légkört teremteni, amely megvédi a gyermekeket attól, hogy bántalmazás vagy visszaélés áldozatává váljanak. Az irányelvek segítséget nyújtanak a gyermekbántalmazás és -veszélyeztetés felismerésében, elősegítik a hatékony intézményi problémakezelést, és átlátható kereteket teremtenek a gyermekekkel szembeni erőszak eseteinek megfelelő intézményi kezelésére és utánkövetésére.

Az alapvető jogok biztosa a Justitia Regnorum Fundamentum Díjjal elismerését kívánja kifejezni Juhász-Laczik Albin atyának és az egész bencés közösségnek a gyermekvédelem terén kifejtett példaértékű tevékenységükért. Szívből gratulálunk, és további sikereket kívánunk a felnövekvő generációk oktatása és nevelése terén!

Budapest, 2019. december 9.